

Školní vzdělávací program pro přípravné třídy

ZŠ Litvínovská 500

Cestička do školy

Obsah:

1. Cíl a organizace přípravné třídy
 - 1.1. Cíl přípravné třídy
 - 1.2. Organizace přípravné třídy
2. Charakteristika vzdělávacího programu
3. Formy a metody práce
4. Hodnocení dětí
 4. 1. Evaluace
5. Klíčové kompetence
 5. 1. Kompetence k učení
 5. 2. Kompetence k řešení problémů
 5. 3. Kompetence komunikativní
 5. 4. Kompetence sociální a personální
 5. 5. Kompetence činnostní a občanské
6. Vzdělávací obsah ŠVP
 6. 1. Dítě a jeho tělo (oblast biologická)
 6. 2. Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)
 6. 3. Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)
 6. 4. Dítě a společnost (oblast sociokulturní)
 6. 5. Dítě a svět (oblast environmentální)

1. Cíl a organizace přípravné třídy

1.1. Cíl přípravné třídy

Přípravné třídy jsou zřizovány pro děti se znevýhodněním – z prostředí sociokulturně odlišného, sociálně nevyzrálé, s vývojovými vadami, vadami řeči, soustředění apod.

Cílem PT je systematická příprava dětí na vstup do prvních tříd základní školy a plnohodnotného začlenění do vzdělávacího procesu. Předchází se tak případným neúspěšným začátkům, které by mohly narušit další vzdělávání dítěte, a tím i profesní a společenské uplatnění.

Vzdělávací program je stanoven a zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Konkrétní vzdělávací obsah je upraven podle potřeb dětí a jejich následný vstup do základní školy.

1.2. Organizace přípravné třídy

V budově naší základní školy byly vytvořeny podmínky pro vznik dvou přípravných tříd a jedné třídy družiny. (Od školního roku 2017/2018 je jedna přípravná třída.)

V přípravných třídách je 10 – 15 dětí. Činnost třídy začíná v 8,15 (viz Dodatek ke ŠŘ č.2) a končí ve 12,00. Ve třídách se nachází 2 zóny – relaxační a vzdělávací.

Výučování probíhá ve třech 20 minutových vyučovacích blocích, proložených individuální hrou a relaxační činností. Pravidelnou součástí je také pobyt mimo budovu a sportovní vyžití.

Stravování a pitný režim zajišťuje školní jídelna.

Provoz družiny přípravných tříd je od 6,30 – 17,00.

2. Charakteristika vzdělávacího programu

Rámcové cíle školního vzdělávacího programu vycházejí z Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a zobrazují primární orientaci pedagoga na specifické potřeby jednotlivých dětí.

Pedagog ve svém působení sleduje:

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Záměrem vzdělávacího a výchovného programu je

- systematicky připravovat děti na vstup do prvních tříd základní školy a prevence případného neúspěšného začlenění do vzdělávacího procesu
- prohlubovat samostatnost, zodpovědnost, posilovat sebevědomí dítěte a trénovat schopnost soustředěné práce
- systematicky podporovat rozvoj komunikačních dovedností dítěte, rozvoj osobnosti jako jedince schopného aktivně zvládat běžné životní situace
- individuálním přístupem a volbou odpovídající metody a formy práce rozvíjet fyzické, psychické i sociální schopnosti a dovednosti, kooperativní činnosti podněcovat zájem dítěte o nová poznání, zkušenosti a korigovat tak specifické potřeby, které byly příčinou odkladu školní docházky
- rozvíjet a prohlubovat sociokulturní a interpersonální postoje, posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem, rozvoj verbálních i neverbálních dovedností dítěte, schopnost žít a přináležet k určitému společenství např. rodině, třídě
- v oblasti environmentální probudit u dítěte základní povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na jeho okolí a vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj k životnímu prostředí
- spolupracovat s rodinou a její zapojení do výchovně vzdělávacího procesu, koordinace vzdělávání s logopedy, psychology

3. Formy a metody práce

Formy a metody se maximálně přizpůsobují vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí. Jsou vázány k individuálním potřebám a možnostem, aby dítě mohlo dosahovat vzdělávacích a rozvojových pokroků a samo sebe vnímat jako úspěšné.

Užívá se:

- situační učení formou hry, které dítěti poskytuje srozumitelné praktické ukázky životních situací
- spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby
- řízené i spontánní aktivity, vzájemně provázané
- didakticky zacílená činnost, probíhající ve skupině či individuálně
- princip vzdělávací nabídky, individuální volby a aktivní účasti dítěte
- integrovaných bloků nabízejících vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích vycházející ze života dítěte
- individuální péče na základě závěrů a konzultací s ošetřujícími lékaři a psychology
- účast na vybraných akcích školy, návštěvy divadla, muzea, výstavy, zoo....

4. Hodnocení dětí

Přípravný ročník není započten do povinné školní docházky a děti se neklasifikují. Na konci školního roku obdrží slovní hodnocení.

Velkým přínosem pro úspěšnou práci s dětmi je úzká spolupráce s rodinou. Její rozvoj a společný postup při vzdělávání je rozhodující pro úspěšné naplnění smyslu přípravných tříd. Konzultace s rodiči probíhají individuálně nebo na konzultačních třídních schůzkách.

4.1 Evaluace

Žáci přípravné třídy nejsou hodnoceni stejně jako žáci základní školy. Vyučující provádí vstupní, průběžnou a výstupní diagnostiku dítěte a ve spolupráci s psychologem, případně dalšími specialisty navrhuje a v průběhu roku realizuje potřebné pedagogické vedení. Důraz je kladen na pozitivní motivaci a průběžné hodnocení respektující individuální možnosti dítěte.

Vyučující motivuje žáky i k autoevaluaci, přiměřenou formou je směřuje k tomu, aby byli schopni hodnotit výsledky své práce.

5. Klíčové kompetence

Pro předškolní vzdělávání je za klíčové považováno dosažení těchto kompetencí:

5.1. Kompetence k učení

dítě

- soustředěně pozoruje, objevuje souvislosti, získanou zkušenost prakticky používá
- má základní poznatky o světě kolem něj, chce porozumět okolním jevům a dějům
- učí se spontánně, ale i vědomě, dokončí započatou práci a dovede postupovat podle instrukcí
- je schopno hodnotit své pokroky i ocenit výkony druhých

5.2. Kompetence k řešení problémů

dítě

- vnímá dění i problémy v jeho okolí, přirozenou motivací je pro dítě pozitivní odezva na aktivní zájem
- samo řeší známé a opakující se problémy, náročnější s pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, využívá při tom fantazii, představivost, logické i empirické postupy, dokáže zvolit funkční řešení

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá základní matematické souvislosti

5.3. Kompetence komunikativní

dítě

- vhodně formuluje a samostatně vyjadřuje své myšlenky, rozumí slyšenému a je schopno vést smysluplný dialog, průběžně si rozšiřuje slovní zásobu, v běžných situacích komunikuje bez zábran
- k vyjádření dokáže užívat různé prostředky – řečové, výtvarné, hudební, dramatické..., rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky – knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální techniku atp.
- ovládá dovednosti předcházející psaní a čtení
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možné se jim učit, mají vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

5.4. Kompetence sociální a personální

dítě

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit a vyjádřit svůj názor, uvědomuje si svou odpovědnost za své jednání
- je schopno projevit ohleduplnost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, chápe, že toto chování se nevyplácí a konflikty řeší dohodou, napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů ze svého okolí
- dokáže se prosadit, ale i podřídit, spolupracuje s ostatními, je schopné respektovat druhé a přijímat kompromisy, dodržuje dohodnutá pravidla
- při setkání s neznámým člověkem se chová obezřetně, umí odmítnout nevhodné chování i komunikaci
- chápe různost lidí a je tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

5.5. Kompetence činnostní a občanské

dítě

- plánuje své činnosti, řídí je a vyhodnocuje, odhadne riziko své činnosti a přizpůsobí se daným okolnostem
- rozpozná své vlastní slabé a silné stránky, pochopí vlastní zodpovědnost za svá rozhodnutí
- přistupuje odpovědně k povinnostem, váží si práce a úsilí druhých
- zajímá se o druhé a aktuální dění, má základní představu o tom, co je v souladu či rozporu se základními lidskými hodnotami
- uvědomuje si své práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, spoluvytváří pravidla společenského soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- dbá na zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně a bezpečně k okolnímu prostředí, uvědomuje si, že svým chováním se na něm podílí a může je ovlivnit

6. Vzdělávací obsah ŠVP

Je formulován tak, aby odpovídal specifické předškolnímu vzdělávání. Tvoří kompaktní, vnitřně propojený celek, který tvoří integrované pojetí respektující přirozenou celistvost osobnosti dítěte a jeho postupné začleňování se do životního a sociálního prostředí.

Je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí: biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální.

Tyto oblasti jsou nazvány:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 6. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO (BIOLOGICKÁ)

Podoblast	Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none">• zachovává správné držení těla• zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí• koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla• vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru• ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none">- <i>postaví se zpříma a udrží správné držení těla po dobu vnější kontroly</i>- <i>běhá, skáče, udržuje rovnováhu na jedné noze</i>- <i>vyrovnává svalové dysbalance v běžném pohybu</i>- <i>otáčí se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace</i>- <i>zvládá nižší překážky a různé druhy lezení</i>- <i>hází a chytá míč, užívá různé náčiní, náradí</i>- <i>užívá různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)</i>- <i>pohybuje se bezpečně ve skupině dětí</i>- <i>pohybuje se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)</i>- <i>přizpůsobuje se či provede jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů</i>- <i>pohybuje se dynamicky po delší dobu (např. běhá při hře 2 minuty a více)</i>- <i>je pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě</i>- <i>pohybuje se rytmicky, dodrží rytmus</i>- <i>doprovází pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)</i>

Podoblast	Jemná motorika, koordinace ruky a oka
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku • zachází s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>upřednostňuje užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje</i> - <i>umí správně držet tužku, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím</i> - <i>vede stopu tužky při kresbě, apod.</i> - <i>napodobí základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena</i> - <i>pracuje se stavebnicemi, skládkami (staví z kostek, navléká korálky, skládá mozaiky, zaváže kličku)</i> - <i>zvládá výtvarné činnosti, provádí jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)</i> - <i>kreslí, maluje, modeluje, vytrhává, stříhá, lepí, vytváří objekty z přírodních i umělých materiálů</i> - <i>zachází správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)</i>

Podoblast	Sebeobsluha
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky • zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pečuje o osobní hygienu, samostatně zvládá pravidelné běžné denní úkony (např. používá toaletní papír a splachovací zařízení, myje si a utírá ruce, umí používat kapesník)</i> - <i>samostatně se obléká, svléká, obouvá, zapíná si knoflíky, zipy, zaváže si tkaničky</i> - <i>samostatně jí, používá příbor, nalije si nápoj, popř.</i>

	<p><i>polévku, používá ubrousek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>postará se o své osobní věci, o hračky a pomůcky</i> - <i>Udržuje pořádek, zvládá jednoduché úklidové práce</i>
--	---

Podoblast	Zdraví, bezpečí
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • <i>pojmenuje části těla a některé orgány, zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem</i> • <i>rozdělí, co zdraví prospívá a co mu škodí</i> • <i>má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy</i> • <i>má povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí</i> • <i>chová se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami</i>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pojmenuje viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)</i> - <i>má poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách</i> - <i>zná základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek</i> - <i>uvědomuje si, co je nebezpečné</i> - <i>projevuje bezpečný odstup vůči cizím osobám</i> - <i>chová se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)</i> - <i>zná a dodržuje základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)</i> - <i>ví, jak se vyhnout nebezpečí (je opatrné, obezřetné, ví kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho má přivolat)</i> - <i>brání se projevům násilí</i>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 6. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (PSYCHOLOGICKÁ)

	Jazyk a řeč
Podoblast	Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči • pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno • Vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách • vede rozhovor, formuluje otázky, odpovídá, slovně reaguje • domluví se slovy • porozumí slyšenému • sleduje a vypráví příběh, pohádku • připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>spontánně vypráví zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií</i> - <i>vyslovuje všechny hlásky správně a mluví zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládá sílu a intonaci hlasu</i> - <i>zná většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. řekne svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumí většině pojmenování, která se týkají dítěti známých předmětů, popř. zná i některá, která se týkají vzdálenějšího světa)</i> - <i>má přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokáže osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používá větší množství slovních obrátů, správně určuje a pojmenovává věci a jevy ve svém okolí</i> - <i>používá jednoduchá souvětí, vyjádří myšlenku, nápad, mínění, popíše situaci, událost, vyjádří svoje pocity, prožitky</i> - <i>dodržuje pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokáže</i>

	<p><i>naslouchat druhým, vyčká, až druhý dokončí myšlenku, sleduje řečníka i obsah, dokáže zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovídá na otázku, umí komentovat zážitky a aktivity, posuzuje slyšené)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>dorozumí se verbálně i nonverbálně (např. používá gesta, udrží oční kontakt, reaguje správně na neverbální podněty)</i> - <i>sleduje a zachytí hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převypráví samostatně, věcně správně, popř. dokáže odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat</i> - <i>předá vzkaz</i> - <i>chápe jednoduché hádanky a vtipy</i> - <i>pozná a najde k sobě slova, která se rýmují, doplní chybějící slovo rýmu</i> - <i>pozná a vyhledá slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)</i> - <i>rozkládá slova na slabiky</i> - <i>rozpozná hlásku na počátku a na konci slova</i> - <i>rozliší krátké a dlouhé samohlásky</i> - <i>ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit</i> - <i>vnímá jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce</i>
--	--

	Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace
Podoblast	Vnímání
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • <i>vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů</i> • <i>využívá všech smyslů, záměrně pozoruje, postřehuje, všímá si (nového, změněného, chybějícího)</i> • <i>zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité</i>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zaregistruje změny ve svém okolí (všímá si a rozpozná, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)</i> - <i>rozlišuje zvuky a známé melodie, rozlišuje a napodobuje rytmus</i> - <i>sluchem rozliší slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky - správně reaguje na světelné a akustické signály - rozpozná odlišnosti v detailech (např. vyhledá a doplní chybějící část v obrázku, jednotlivé části složí v celek, nalézá cestu v jednoduchém labyrintu, složí puzzle, hraje pexeso, domino, loto) - odhalí podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat - rozliší známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin) - rozliší hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určí tvar, materiál, počet, velikost
--	---

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Pozornost, soustředěnost, paměť
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • záměrně se soustředí a udrží pozornost • vyvine volní úsilí, soustředí se na činnost a její dokončení • naučí se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatuje a vybaví
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - soustředěně poslouchá pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sleduje pozorně divadelní představení a následně ho reprodukuje), nenechá se vyrušit – neodbíhá od činnosti, pracuje v klidu - dokončí hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost - udrží pozornost i při méně atraktivních činnostech - uposlechne pokynu dospělého a řídí se jím - zapamatuje si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukuje je, přijme jednoduchou dramatickou úlohu - zapamatuje si pohádku, děj, příběh a převede ho - záměrně si zapamatuje a vybaví i prožitě příjemné i nepříjemné pocity (např. vypráví zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenuje květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatuje si rytmus, melodii)

	<ul style="list-style-type: none"> - pamatuje si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatuje si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso) - zapamatuje si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek - uplatňuje postřeh a rychlost
--	---

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Tvořivost, vynalézavost, fantazie
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí a obohacuje hru podle své představivosti a fantazie - spontánně vypráví zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, co prožilo příjemného i nepříjemného - vyjadřuje fantazijní představy - dokončí příběh, pohádku (např. vymyslí konec, jinou variantu) - vypráví příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.) - vyjádří vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlí krátké dramatické scénky, naznačí, vyjádří pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvární slyšenou melodii) - tvořivě využívá přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentuje s materiály, poznává a využívá výrazové možnosti (vytváří různé plošné a prostorové útvary, mísí barvy, zkoumá odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.) - pracuje s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchá barvy, zapouští barvy do klovatiny) - dokreslí chybějící části na obrázku, sestaví části v celek, vytvoří jednoduchý model, stavbu, provede obměnu, tvoří podle vlastní představy, např. stavby z kostek - navrhne další varianty řešení (co by se stalo, kdyby

	<p>...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - experimentuje s výtvarně netradičními materiály - využívá tvůrčí a výtvarné techniky k vyzdobě prostředí - improvizuje a hledá náhradní řešení
--	--

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité • rozlišuje některé obrazné symboly a porozumí jejich významu a funkci
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umí je používat (např. čte piktogramy, pochopí obrázkové čtení) - pochopí význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, zná význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.) - rozpozná některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky) - sleduje očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenuje objekty zleva doprava, vyhledá první a poslední objekt ve skupině, vede čáru zleva doprava, shora dolů - objevuje význam ilustrací, soch, obrazů - pozná napsané své jméno, podepíše se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označuje své výtvary (např. používá nějaký symbol) - napodobuje základní geometrické znaky a tvary (čára svíslá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.) - napodobuje některá písmena, číslice - pozná některé hudební znaky

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Časoprostorová orientace
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • chápe prostorové pojmy, elementární časové pojmy • orientuje se v prostoru i v rovině, částečně se orientuje v čase
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět - rozlišuje a používá základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívá - rozlišuje vzájemnou polohu dvou objektů - Orientuje se v řadě (např. první, poslední, uprostřed) - orientuje se v prostoru podle slovních pokynů - orientuje se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne) - rozlišuje základní časové údaje, uvědomí si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu) - rozlišuje roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • chápe základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívá • přemýšlí, uvažuje, a své myšlenky i úvahy umí vyjádřit
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník - rozumí a používá základní pojmy označující velikost

	<p>(malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí a používá základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký) - porovná a uspořádá předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; pozná, co do skupiny nepatří), třídí předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrídí knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti) - orientuje se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenuje ji, porovná, že 5 je více než 4, chápe číslo jako počet prvků - posoudí početnost dvou souborů a určí počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně) - chápe, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček) - chápe jednoduché souvislosti, nachází znaky společné a rozdílné, porovná, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňuje vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řeší jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky - řeší labyrinty (sledovat cestu)
--	---

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Řešení problémů, učení
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • řeší problémy, úkoly a situace, myslí kreativně • nalézá nová řešení nebo alternativní k běžným • projevuje zájem o knížky, soustředěně poslouchá četbu, hudbu, sleduje divadlo, film • vnímá, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívá zkušeností k učení • postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí • prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - slovně, výtvarně, technicky vyjadřuje svoje jednoduché „nápady“, experimentuje, některé problémy řeší cestou pokus – omyl - samostatně se rozhodnout v některých činnostech

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>jednoduchý problém vyřeší samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradí, postupuje podle pokynů a instrukcí</i> - <i>vymýšlí nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizuje je</i> - <i>projevuje zájem o poznávání písmen a číslic, prohlíží si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), zná některé dětské knihy a vypráví o nich, informace vyhledává v encyklopediích</i> - <i>verbalizuje myšlenkové pochody, přemýšlí nahlas, popíše, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)</i> - <i>přichází s vlastními nápady</i> - <i>projevuje zájem o nové věci, dotazuje se při nepochopení, zkouší, experimentuje</i> - <i>nechá se získat pro záměrné učení</i> - <i>odliší hru od systematické povinnosti</i> - <i>zachází s předměty digitální technologie, využívá nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)</i>
--	--

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebevědomí, sebeuplatnění
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • <i>odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých, je aktivní i bez jejich opory</i> • <i>uvědomuje si svou samostatnost, orientuje se ve skupině</i> • <i>vyjádří svůj souhlas, umí říci ne v konkrétní situaci</i> • <i>podílet se na organizaci hry a činnosti</i>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>přijímá pobyt ve škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do školy)</i> - <i>zapojuje se do činností, komunikuje a kooperuje s dětmi i se známými dospělými, odmítne neznámé dospělé</i> - <i>samostatně splní jednoduchý úkol, poradí si v běžné a opakující se situaci, cítí ze své samostatnosti uspokojení</i> - <i>respektuje a přijímá přirozenou autoritu dospělých</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>uvědomuje si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílí se na nich a respektuje je</i> - <i>umí se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodnout, co udělá, jak se zachová, i o tom, co neudělá, co odmítne, čeho se neúčastní)</i> - <i>snaží se uplatnit své přání, obhájí svůj názor</i> - <i>umí kooperovat, dohodne se s ostatními</i> - <i>přijme roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)</i> - <i>neobává se požádat o pomoc, radu</i>
--	--

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebeovládání, přizpůsobivost
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • <i>ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snaží ovládat svoje city a přizpůsobuje jim své chování</i> • <i>uvědomuje si svoje možnosti a limity</i> • <i>přijímá pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovná se s ním, učí se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)</i>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>reaguje přiměřeně dané situaci (odmítá agresí, přijímá vzor společenského chování, umí se podřídit)</i> - <i>odhadne, na co stačí, uvědomuje si, co mu nejde, co je pro ně obtížné</i> - <i>plánuje přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)</i> - <i>hodnotí druhé, sebe hodnotí vzhledem k aktuální situaci a možnostem</i> - <i>přijímá drobný neúspěch (vnímá ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umí přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, je schopné se z něho poučit</i> - <i>přizpůsobí se společenství, projevuje zájem o spolupráci</i> - <i>umí se přizpůsobit změnám</i>

	Sebepojetí, city, vůle
podoblast	Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • vyvine volní úsilí, soustředí se na činnost i její dokončení • uvědomí si příjemné a nepříjemné citové prožitky • prožívá a dětským způsobem projevuje, co cítí, snaží se ovládat své afektivní chování • těší se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním • zachytí a vyjádří své prožitky
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>odloží splnění osobních přání na pozdější dobu</i> - <i>odhadne, na co stačí, uvědomí si, co neumí a co se chce naučit (vyhledává příležitosti, umí požádat o pomoc)</i> - <i>přijme povinnost, soustředí se na činnost a samostatně ji dokončí</i> - <i>přijímá pokyny</i> - <i>plní činnosti podle instrukcí</i> - <i>přiměřeně reaguje ve známých situacích, umí se zklidnit, ovládá se, potlačí projev agrese</i> - <i>projevuje se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhá druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)</i> - <i>přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevuje pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)</i> - <i>přirozeně projevuje radost z poznání a zvládnutého (raduje se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)</i> - <i>umí to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentuje obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)</i> - <i>rozhoduje sám o sobě (o svém chování)</i>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 6. 3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ (interpersonální)

Podoblast	Komunikace s dospělým
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • navazuje kontakty s dospělým
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - navazuje kontakty s dospělým (např. s novým učitelem) - spolupracuje s dospělým - respektuje dospělého, komunikuje s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky) - obrací se na dospělého o pomoc, radu atd. - rozlišuje vhodné oslovení i tykání a vykání

Podoblast	Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • přirozeně a bez zábran komunikuje s druhým dítětem • spolupracuje s ostatními
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - aktivně komunikuje s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vypráví, povídá, poslouchá, naslouchá druhému) - chápe a respektuje názory jiného dítěte, domlouvá se, vyjednává - vyhledává partnera pro hru, domlouvá se, rozděluje a mění herní role, hru rozvíjí a obohacuje - spolupracuje při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, je ostatním partnerem - vyjednává s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluví se na společném řešení - užívá neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)

Podoblast	Sociabilita
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je • uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učí se přijímat a uzavírat

	<p>kompromisy, řeší konflikt dohodou</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje potřeby jiného dítěte • chápe, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené • odmítá komunikaci, která je dítěti nepříjemná
<p><i>Konkretizované výstupy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>obhajuje svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímá také názor druhého, dohodne se na kompromisním řešení</i> - <i>všimá si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělí se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělí se s jiným dítětem o činnost, počká, vystřídá se)</i> - <i>chápe, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené</i> - <i>k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chová citlivě a ohleduplně (neposmívá se mu, pomáhá mu, chrání ho)</i> - <i>rozumí běžným projevům emocí a nálad (např. vnímá, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)</i> - <i>nepříjemný kontakt a komunikaci dokáže odmítnout</i> - <i>brání se projevům násilí jiného dítěte (nenechá si ubližovat, nenechá se šidit, brání se posmívání, ohradí se proti tomu)</i> - <i>uvědomuje si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)</i> - <i>spoluvytváří prostředí pohody</i> - <i>respektuje rozdílné schopnosti</i> - <i>důvěřuje vlastním schopnostem</i> - <i>cítí sounáležitost s ostatními</i> - <i>nabídne pomoc</i>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 6. 4 DÍTĚ A SPOLEČNOST (SOCIOKULTURNÍ)

Podoblast	Společenská pravidla a návyky
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi • utváří si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chová • uvědomuje si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učí se odmítat společensky nežádoucí chování
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>umí ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,</i> - <i>dodržuje společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti</i> - <i>chápe podstatu hry a její pravidla, dodržuje pravidla her a jiných činností, hraje spravedlivě, nepodvádí, umí i prohrávat</i> - <i>zachází šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby</i> - <i>rozlišuje společensky nežádoucí chování, vnímá co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy</i> - <i>pojmenuje povahové vlastnosti</i> - <i>chápe funkci rodiny a jejich členů</i>

podoblast	Zařazení do společnosti
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • Chápe, že každý má ve společnosti (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat • začlení se do třídy a zařadí se mezi své vrstevníky, respektuje jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti

	<p>a dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptuje se na život ve škole, aktivně zvládá požadavky plynoucí z prostředí školy
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umí jim přizpůsobit své chování - reaguje na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazuje se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play) - vnímá odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobuje i své přístupy - navazuje s dětmi vztahy, má ve skupině své kamarády, udržuje a rozvíjí s nimi přátelství - cítí se plnohodnotným členem skupiny - projevuje ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, váží si jejich práce i úsilí - přistoupí na jiný názor, porozumí potřebám druhých, přijímá společné návrhy, podřizuje se rozhodnutí skupiny a přizpůsobuje se společnému programu

podoblast	Kultura, umění
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • vnímá umělecké a kulturní podněty, hodnotí svoje zážitky • zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik • vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti vokální i instrumentální
<i>Rozpracované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - pozorně poslouchá a sleduje se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební) - vyjádří a zhodnotí prožitky (co se líbilo a co ne,

	<p><i>co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektuje dohodnutá pravidla a neruší ostatní při vnímání umění</i> - <i>všimá si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)</i> - <i>zobrazuje objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)</i> - <i>vyjadřuje se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)</i>
--	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 6. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ)

Podoblast	Poznátky, sociální informovanost
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí • osvojuje si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi • má povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte • vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientuje se ve školním prostředí, vyzná se v blízkém okolí (ví, co se kde v blízkosti školy nachází, např.</i>

	<p>obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se ve škole opakují - rozumí běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumí tomu, co se ve známém prostředí děje) - má poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice) - uvědomuje si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný - má poznatky o své zemi, (zná název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události) - má poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (zná typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.) - má poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách) - chápe základní pravidla chování pro chodce - má poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijímá tradici oslav
--	---

Podoblast	Adaptabilita ke změnám
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • všímá si změn a dění v nejbližším okolí • rozumí, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zajímá se, co se v okolí děje, všímá si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentuje, přizpůsobí oblečení – rozlišuje pocitu chladu a tepla, chování</i> - <i>ví, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje, běžně proměnlivé okolnosti ve škole vnímá jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobuje</i> - <i>ctí oslavy narozenin, svátků, slavností</i>

Podoblast	Vztah k životnímu prostředí
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat • má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí • pomáhá pečovat o okolní životní prostředí
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zná, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí</i> - <i>uvědomuje si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)</i> - <i>všimá si nepořádku a škod, dbá o pořádek a čistotu, stará se o rostliny, zvládá drobné úklidové práce, nakládá vhodným způsobem s odpady, chápe význam třídění odpadu, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.</i> - <i>spoluvytváří pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)</i> - <i>je citlivý k přírodě</i>